

می‌خواهم دوبلور بمیرم!!

بناداشتم که دراین ستون به‌اتفاق‌ها و مصادیق خاص سینمایی بپردازم اما از این یکی به دلیل تعمیم‌پذیری موضوع) نتوانستم بگذرم. چند روز پیش «آرشاک فوکاسیان» نخستین دوبلور مسیحی ایران در «۸سالگی از میان ما رفت. شبکه مستند، به منظور یادبود او امروز هشتم آبان‌ماه) مستندی تحت عنوان «قصه‌آرشاک» پخش کرد. در این مستند، سیر پرفرازونشیب زندگی این دوبلور خوش‌صدا روایت می‌شد. آرشاک که اغلب دوستداران قدیمی هنر سینما و دوبله، او را با نقش‌گویی زنده‌یاد سعید کنگرانی و انیمیشن «تن تن» به یاد می‌آورند، می‌گوید: «از نظر مدیر دوبلاژها، صدام شیک بود و به درد فیلمفارسی‌ها نمی‌خورد.» از بابت همین صدای شیک و به تعبیر درست‌تر «نجیب و معصوم» بود که آرشاک، پیش از همه نقش‌های آثار خارجی را می‌گفت. او در مستندش ادامه می‌دهد که بخش اعظم جوانی‌اش در چالش با پدر زرگوش سپری شد؛ پدری که از او می‌خواست «زرگ بمیره» اما آرشاک ستم کشید و مقاومت کرد تا دنبال علاقه‌اش در دوبله‌برود وزیر جویر پدر مستبد اعلام کرد: «می‌خواهم دوبلور بمیرم». او برای این تصمیم جدی، از پدرش پس‌گردنی‌های زیادی خورده بود اما بالاخره به آرزویش رسید و دوبلور مرد، ولی نکته مهم زندگی آرشاک، پس از انقلاب اسلامی ایران رقم می‌خورد. قضیه از این قرار بود که او به خاطر نوع تلقی‌اش از شرایط ناشی از انقلاب و تحت‌تأثیر برخی تبلیغات، ۲۰ سال از زندگی‌اش را آواره می‌شود. از روسیه به ارمنستان، بعد یونان و سرانجام با کمک صلیب سرخ جهانی سر از کانادا درمی‌آورد. آرشاک بالاخره

اتفاقی رخ می‌دهد. حامد بهداد در حاشیه یک جشنواره هنری، او را می‌بیند، ملاقاتی که نتیجه آن، مقدمات بازگشت آرشاک به همت و اصرار حامد بهداد و البته همکاری سفارت ایران کلید می‌خورد. آرشاک فوکاسیان بعد از بازگشت به ایران، جمله عجیبی را در مستند خود پیرامون تصمیم غلط منتهی به آوازی‌اش بیان می‌کند. او (که حالا از تالطم روزگار، گرد پیری بر چهره‌اش نشسته و گاهی دوستان قدیمی‌اش نیز او را به یاد نمی‌آورند) می‌گوید: «اشتباه زندگی‌ام این بود که فکر می‌کردم می‌ارمنی، جایی در ایران مسلمان ندارم. در حالی که دارم، خیلی خوب هم دارم اما ایمنو نمی‌دونستم.» این انتقاد از خود نشان‌دهنده شخصیت و تفکر پویای این ارمنی اصیل داشت. آرشاک با گفتن نقش «عمار یاسر» در فیلم محمد رسول... جایگاه‌خاصی درزندطیف‌بیشتری از مخاطبان سینما دارد، پس از بازگشت به ایران با گفتن در فیلم «هوش مصنوعی» ساخته اسپیلیبرگ رجعت درخشانی در فضای دوبله ایران به دست آورد، به طوری که دوره پر کاری سپری کرد و... اما حرف اصلی این‌که، وقتی مستند تمام شد با خودم فکر کردم چند نفر از ما در زندگی به خاطر طرز تلقی یا به عبارتی «ناآگاهی» خود، مجبور شدیم یا «می‌شویم» دست به انتخاب‌هایی بزنیم که گاهی باعث می‌شود سر از جهان‌های دیگری در بیارویم. واقعا چه خوب شد که «حامد بهداد» در آن جشنواره هنری در کانادا شرکت داشت. چه خوب که با حرف زد. چه خوب که سفارت ایران با آرشاک برای بازگشت تماس گرفت و پاری‌اش کرد... ای کاش برای همه آدم‌ها، اول خدا و سپس یک «حامد بهداد» ی پیدا شود که در زندگی‌شان نقش مثبتی داشته باشند تا غافلگیرشان کند و آنها را از جهان‌هایی که به خاطر یک طرز تلقی اشتباه، داخلش پرت شده‌اند نجات بدهد. بله، ما ناگزیریم که یک‌دیگر را ببینیم. با هم حرف بزنیم شاید آن «کوه یخی از رنج» که برای خودمان ساخته‌ایم با نگاهی مهربان، با دست دوستی که به سمت‌مان دراز می‌شود، بشکند. به گفته شیخ بزرگ سعدی «بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش ز یک گوهرند».

علاقه‌مندان برای شرکت در پنجمین جشنواره «فیلم دینی اشراق» تا ۲۵ آبان ۱۴۰۳ مهلت دارند آثار خود را در سایت جشنواره بارگذاری کنند. شهاب لاجوردی، مسئول دبیرخانه پنجمین جشنواره فیلم دینی اشراق با قدردانی از مشارکت بالای فیلمسازان در این دوره از جشنواره تصریح کرد: با توجه به درخواست تعدادی از صاحبان آثار برای آماده شدن آثارشان، دبیرخانه جشنواره مهلت دریافت آثار را تمدید کرد. او افزود:

پنجمین جشنواره «فیلم دینی اشراق»

پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم دینی اشراق، سه بخش دارد که عبارتند از: بخش اصلی یا اشراق که ویژه عموم هنرمندان بوده و بخش جنبی یا رواق که ویژه طلاب است و در این دو بخش آثار تولید شده باید بعد از فروردین ۱۴۰۲ تولید شده باشند. مسئول دبیرخانه پنجمین جشنواره فیلم دینی اشراق، ادامه داد: سومین بخش این دوره از جشنواره که بخش ویژه این جشنواره است، با عنوان «بازنمایی مقاومت اسلامی» است که ویژه عموم

شلختگی به جای فانتزی

فیلم «قیف» در ژانر طنز چیزی برای ارائه‌دادن به مخاطب خود ندارد و در بهترین حالت یک زی مووی تمام عیار در سینمای ایران است

امیرحسین هدایتی
آرکوه فرهنگ و هنر

وقتی صحبت از ژانر فانتزی در سینمای ایران می‌شود، ممکن است فیلم‌های زیادی به ذهن‌تان بیاید اما وقتی قبل از ژانر فانتزی واژه کمدی قرار بگیرد، مسلماً این لیست آب می‌رود و به کمتر از انگشتان یک دست می‌رسد. شاید ماندگارترین فیلمی که در این ژانر در خاطر علاقه‌مندان به سینما مانده باشد فیلم «من زمین را دوست دارم» به کارگردانی ابوالحسن داوودی باشد که هنوز کمتر فیلمی در این ژانر به آن می‌رسد. حالا اما چند صبح‌ای است فیلمی به جدول اکران اضافه‌شده که در ژانر کمدی فانتزی ساخته شده؛ فیلمی که وقتی به عوامل تولید آن نگاهی بیندازید ممکن است تعجب کنید از این‌که چنین مثلی در سینمای ایران چطور سر فیلم «قیف» شکل گرفته است.

مثلت هنری کلیشه‌ای

فیلم قیف، سعید ملکان را در مقام تهیه‌کننده خود دارد. کسی که در کارنامه هنری خود علاوه بر کارگردانی و نویسندگی؛ تهیه‌کنندگی آثار درخشانی چون تنگه ابوقریب و غلامرضا تختی را نیز دارد. از سوی دیگر نویسندگی و نقش اول این فیلم هم برعهده رضا عطاران است که در دنیای کمدی به معرفی نیازی ندارد و حضورش در یک اثر می‌تواند دلیلی برای فروش آن فیلم شود. در نهایت محسن امیریوسفی کارگردانی فیلم قیف را برعهده دارد. کارگردانی که گرچه اولین تجربه کمدی خود را پشت سر می‌گذارد. وقتی به تیم بازیگری نگاه کنید چهره‌های پیشکسوت و جوان حرفه‌ای را می‌بینید مانند فریده سپاه‌منصور و صدف اسپهبدی که بیشتر از قبل به این فیلم امیدوار می‌شوند.

قیف داستان موجودی فضایی ساکن هیرکانی است به اسم خسرو که مخفف اسم فضایی‌اش قیف می‌شود. خسرو تصمیم می‌گیرد برای ازدواج همچون پدرش، همسری زمینی اختیار کند و به همین دلیل به زمین سفر می‌کند. بعد از گذشتن چند هزار سال که عشق خود را پیدا می‌کند به دست کسی که می‌خواهد حاکم هیرکانی شود ربوده می‌شود و این مسأله ماجراهایی را پیش می‌آورد. اما خود داستان چیزی برای ارائه‌دادن ندارد و در بهترین حالت داستانی کلیشه‌ای را روایت می‌کند که کاراکترهایی که نمونه‌های آن را در شکل‌ها و اندازه‌های مختلف در دیگر آثار غربی دیده‌ایم.

دست‌مست مثل زی مووی‌ها

یکی از موضوعاتی که در فیلم دیده می‌شود، نبود منطق روایی در فیلم است. کارگردان و نویسنده گویی آنچنان که باید وقت روی متنی که در اختیار دارند، نگذاشته‌اند. اگر هم جایی در داستان به گروای برخوردده‌اند یا ببینند جایی از داستان از منطقی که باید دور شده‌اند را درست نمی‌کنند، به این دلیل که فیلم در فضایی فانتزی رخ می‌دهد و در این دنیا هر چیزی امکان‌پذیر است. در صورتی‌که منطق روایی در آثار

فانتزی بیشتر از یک فیلم رئال اهمیت دارد، چراکه مخاطب اول باید دنیایی که کارگردان ساخته را باور کند تا با داستان و حتی شوخی‌هایی که در فیلم وجود دارد همراه شود. فیلم

قیف از نظر بی‌منطقی در روایت خودش رکورد می‌زند و اگر این مورد را در کنار بقیه موارد فیلم مانند دکور، لباس و... قرار دهیم تازه متوجه می‌شویم که این کارها کاملاً سهوی نبوده و

امیریوسفی اصرار دارد تا در معنای واقعی کلمه

بایک زی مووی روبه‌رو باشیم.

شوخی‌های فیلم قیف هم دست‌کمی از

داستانش ندارد؛ شوخی‌هایی دم‌دستی،

جنسی و کلیپ‌های معروف اینستاگرامی

مواد اولیه عطاران و امیریوسفی برای خلق

کمدی دم دستي در فیلم بوده است، حتی

به نظر می‌رسد این دم‌دستی بودن صرفاً

در شوخی‌های فیلم وجود ندارد. وقتی به

سکانس‌های فیلم هم دقت کنید متوجه نکته

عجیبی می‌شوید، در سکانسی

که شخصیت‌ها در زندان هیرکانی گرفتار شده‌اند گروه صحنه برای این‌که به این زندان فضایی فانتزی ببخشند قطعی‌های آلومینیومی نوشابه و پیت حلبی روغن جامد را با رنگ نقره‌ای

پوشانده و به دیوار چسبانده‌اند؛ کاری که

حتی در فیلم‌های فانتزی کلاسیک و قدیمی

ایرانی و خارجی که از نظر امکانات رایانه‌ای

و مواد اولیه محدودیت داشتند هم انجام

نشده است.

فیلم با تریبون سیاسی

علاوه بر این، ژانر کمدی از زمان‌های دور ابزاری برای انتقادهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی بوده، همان‌طور که شخصیتی مانند عبید زاکانی در این ژانر ادبی وضعیت روز جامعه خود را مورد انتقاد قرار داده است اما عطاران و امیریوسفی ظاهراً مدیوم فیلم

را با تریبونی برای خواندن بیانیه‌های سیاسی اشتباه

گرفته‌اند. در سکانس‌های آغازین

هنرمندان در نظر گرفته شده است. او عنوان کرد: علاقه‌مندان، فیلمسازان و متقاضیان ارسال اثر برای حضور در پنجمین جشنواره فیلم دینی اشراق می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به نشانی اینترنتی https://eshraqh.ir/film مراجعه کنند یا با شماره تلفن ۰۲۵۳۱۱۵۴۳۹ تماس بگیرند. او خاطرنشان کرد: اختتامیه پنجمین جشنواره فیلم دینی اشراق، ۲۰ دی ۱۴۰۳ با حضور مقامات کشوری و حوزوی برگزار می‌شود.

فیلم، زمانی که خسرو پیش از انقلاب غیب می‌شود و اکنون دوباره ظاهر شده، تعریف می‌کند که شبانه‌روز هیرکانی برابر با ۴۵ سال زمین است (تقارن این عدد با سن پیروزی انقلاب قابل توجه است) بدون هیچ دلیل خاصی صحبت‌هایی کنایه‌آمیزی می‌کند که مردم بعد از این ۴۵ سال بولدار شده‌اند، طلا می‌خرند، گوشت می‌خورند... گویی بایک فیلم طنز دیگر روبه‌رو نیستیم و شخصی پشت تریبون ایستاده و بیانیه می‌خواند. حالا این‌که فیلم در مرحله بازیابی چگونه پروانه نمایش گرفته و دقیقاً چه چیزی باید گفته می‌شد تا حساسیت‌برانگیز باشد خود جای سؤال دارد.

شخصیت‌پردازی و بازی‌هایی که در فیلم وجود دارد هم مانند سایر بخش‌های فیلم از کیفیت قابل قبولی برخوردار نیستند. وقتی به بازی بازیگران کمی دقت کنید کاملاً مشخص است که بازیگران هیچ حس هنگام ایفای نقش خود ندارند و صرفاً دیالوگ‌هایی را که حفظ کرده‌اند، می‌خوانند. یکی از بازیگران فیلم غلامرضا نیکخواه است؛ بازیگری که شهرت دوباره خود را مدیون شوخی‌هایی است که در برنامه جوکر اجرا می‌کرد و در این فیلم چیزی از او به عنوان بازی دیزد نمی‌شود و شاید درخشان‌ترین صحنه او حرکت موزوش با ترانه ماکارنا باشد. دیگر بازیگران فیلم از جمله خود رضا عطاران که نقش اصلی فیلم را برعهده دارد هم چیزی ندارند و اصولاً کارگردانی نشده‌اند و در میان آنها عباس جمشیدی است که می‌توان گفت بازی قابل قبولی را در قامت شخص سودجویی که برای پول هر کاری می‌کند، ارائه می‌دهد.

همه چیز برای پول

خلاصه این‌که، فیلم قیف از ابتدا تا انتها چیزی برای گفتن ندارد. شاید خلاصه داستان یک خطی آن کمی جذاب باشد اما در عمل با آنچه فکر می‌کنید زمین تا آسمان فرق دارد. این فیلم در همه زمینه‌ها ضعیف دارد و از آن دست فیلم‌هایی است که تنها انگیزه ساختن آن پول است و با نگاهی به سرمایه‌گذار آن می‌توان فهمید که هزینه بالایی برای تولید این اثر خرج شده است. چون این حجم از شلختگی در داستان، روایت، دکوپاژ و... نمی‌تواند اتفاقی باشد، اگر قصد رفتن به سینما دارید و به شوخی‌های بی‌مزه‌ای که کف جامعه ریخته، علاقه دارید، شاید از فیلم خوش‌تان بیاید. در غیر این صورت فیلم قیف ارزش وقت گرانهای شما را ندارد و احتمالاً بازی کردن با موبایل، آورده بیشتری برای شما داشته باشد.

برش

آشغال‌های دوست‌داشتنی

زی مووی به فیلم‌هایی گفته می‌شود که به‌خاطر ضعف‌های فاش و مشکلات واضح‌شان به سرعت فراموش می‌شوند. با این حال پس از مدتی ممکن است برخی طرفداران سینما، این آثار را از زیاله‌دان تاریخ بیرون بکشند و به آنها هویت خاصی ببخشند. به این ترتیب، حول این فیلم‌ها فرهنگ ویژه‌ای شکل می‌گیرد که مختص طرفداران آنهاست و می‌تواند به بحث و تفریح آنها منجر شود. ساخت چنین فیلم‌هایی می‌تواند به ماندگاری کادب نام کارگردان در صنعت سینما کمک کند. حتی اگر این ماندگاری با بدنامی همراه باشد. زی‌مووی‌ها به‌طور کلی فیلم‌های بسیار ضعیف و مبتذلی هستند که به‌صورت آماتوری ساخته شده‌اند. این آثار معمولاً منطق داستانی درستی ندارند و به شکلی عجیب و غیرمنطقی داستان خود را به احماقانه‌ترین شکل روایت می‌کنند. همچنین این فیلم‌ها معمولاً با بودجه‌های بسیار کم تولید می‌شود و در تمامی جنبه‌ها از جمله فیلمنامه، کارگردانی، نورپردازی و تدوین به‌شدت ضعیف هستند. به همین دلیل، این نوع فیلم‌ها نه‌تنها به‌عنوان آثار هنری شناخته نمی‌شوند، بلکه به نوعی به نمادهایی از فرهنگ خاصی تبدیل شده که طرفداران‌شان به آنها افتخار می‌کنند. در نهایت، زی مووی‌ها نشان‌دهنده جنبه‌ای از سینما هستند که ممکن است در نگاه اول بی ارزش به نظر برسند اما در دل خود داستان‌ها و تجربیات منحصر به فردی دارند که می‌توانند مورد توجه قرار گیرند.

کیشه

«باغ کیانوش»

غیرکمدی پر فروش

سینمای ایران در هفته گذشته افزایش هفت میلیاردی فروش را تجربه کرده و فیلم‌های جدیدی که از ۹ آبان اکرانش را آغاز کرده، ۱۳ هزار مخاطب قابل توجهی بر افزایش رقم فروش داشته‌اند.

«باغ کیانوش» به کارگردانی رضا کشاورز حداد که از ۹ آبان و در آستانه روز دانش آموز اکرانش را آغاز کرده، پای ۱۳ هزار مخاطب را به سینما باز کرده و تنها در هفته اول فروش خود و گذشت سه روز از اکران، ۷۰۵ میلیون تومان فروخته‌است؛ بر این اساس این فیلم در جایگاه هفتم جدول فروش قرار می‌گیرد.

همچنین می‌توان گفت باغ کیانوش به‌عنوان یک فیلم برای مخاطب نوجوان پرفروش‌ترین فیلم غیرکمدی هفته گذشته محسوب می‌شود و جای خالی آثار تأثیرگذار برای نوجوانان را بیش از پیش آشکار می‌سازد. این اثر به‌عنوان بهترین فیلم سی‌وششمین جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان، نخستین محصول مشترک باشگاه فیلم سوره و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است که به‌تازگی از پوستر آن نیز رونمایی شد.

اکران

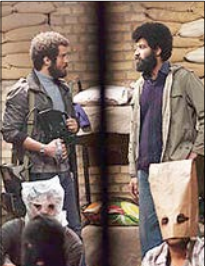
ثبت قرارداد اکران «متروپل» و «سه جلد»

بیست‌وسومین جلسه شورای صنفی نمایش روز گذشته در خانه سینما برگزار شد. شورا بعد از بررسی درخواست‌ها و موارد مطرح شده، قرارداد اکران دو فیلم را ثبت کرد.

بر این اساس قرارداد فیلم سینمایی «متروپل» به کارگردانی محمدعلی باشه‌آهنگر و تهیه‌کنندگی سیدحامد حسینی با پخش «شهرفرنگ» به سرگروهی سینما فرهنگ و فیلم سینمایی «سه جلد» به کارگردانی مهدی اسماعیلی و تهیه‌کنندگی محمد آفریده با پخش «رسانه فیلمسازان مولود» به سرگروهی پردیس آزادی ثبت شد.

متروپل هفتمین اثر محمدعلی باشه‌آهنگر است که نخستین‌بار در چهل‌ویکمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فجر به نمایش درآمد و با نامزدی در ۱۳ رشته دارای بیشترین تعداد نامزدی در این دوره از جشنواره فیلم فجر بود. توانست در سه رشته بهترین کارگردانی، بهترین فیلم و بهترین فیلمبرداری جایزه سیمرغ بلورین را از آن خود کند.

همچنین مقرر شد اکران فیلم‌های نبودنت و سه جلد از چهارشنبه ۱۶ آبان در سینماهای سراسر کشور آغاز شود.

روزهای سینمای فلسطین

در سراسر دنیا

نهاد سینمایی «فیلم لب فلسطین» مستقر در رام،... دومین دوره «روزهای سینمای فلسطین در سراسر دنیا» را در ۴۴ کشور مختلف دنیا برگزار می‌کند. این مجموعه شامل مستند «ناپله و قیام» ساخته جولیا باچا در سال ۲۰۱۷، مستند «نفوذی‌ها» ساخته ۲۰۱۳ خالد جزار، «فلسطین کوچک، خاطرات یک محاصره» ساخته عبدا... آل خطیب، مستند «۱۱ روز در ماه مه» ساخته مشترک مایکل ویتنریامت و محمد صواف، «آیدا باز می‌گردد» ساخته کارول منصور و... خواهد بود. این رویداد جایگزین جشنواره روزهای سینمای فلسطین شده که در رام،... بیت اللحم و کرانه باختری برگزار می‌شد و سال گذشته به علت جنگ در غزه لغو شده بود.

قاب

